

Hannu Kiviranta

12.3.2018

Työ- ja elinkeinoministeriö
PL 32, 00023 Valtioneuvosto
Kirjaamo (TEM), Sami Teräväinen ja Elli Nieminen

Lausuntopyyntöne TEM/2114/00.04.01/2017, 22.2.2018

Siviilipalvelusvelvollisten poikkeusolojen aikaisten tehtävien selvittäminen eri ministeriöiden hallinnonaloilla

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kiittää mahdollisuudesta vastata lausuntopyynnössä esitettyihin kysymyksiin. THL pitää tärkeänä selvittää, miten siviilipalvelusvelvollisten maapuolustusvelvollisuuteen perustuvat poikkeusolojen aikaiset tehtävät voisivat toteutua eri ministeriöiden hallinnonaloilla.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos on omassa valmiussuunnittelussaan varautunut poikkeusoloihin varaamalla laitoksen kriittisiin tehtäviin keskeiset toimijat sekä puolustusvoimilta että siviilipalveluskeskukselta.

Lausunnonpyytäjän esittämiin kysymyksiin Terveyden ja hyvinvoinnin laitos vastaa seuraavasti:

- *Onko THL:ssä tarpeita siviilipalvelusvelvollisten käyttämiselle liikekannallepanon aikaisissa poikkeusoloissa jossain tehtävissä siviilipalveluslaissa tarkoitetulla tavalla?*

Periaatteessa Terveyden ja hyvinvoinnin laitos on varautunut poikkeusoloihin niin, että laitoksen kriittiset tehtävät kyetään hoitamaan. Poikkeusolon pidentyessä tai jos mahdollisen liikekannallepanon seurauksena laitos menettää yllättäen henkilökuntaa, on tämän menetyksen korvaaminen joidenkin tehtävien osalta mahdollista siviilipalvelusvelvollisten työpanoksella. THL ei ole spesifioinut näitä tarpeita etukäteen.

- *Mitä konkreettisia poikkeusolojen aikaisia tehtäviä THL:ssä voisi olla siviilipalveluksen suorittaneille?*

Lähtökohtaisesti siviilipalvelusvelvollisen koulutustausta ratkaisee paljolti mihin häntä voidaan käyttää poikkeusoloissa.

Sopivan koulutuksen, esim. lääkäri, eläinlääkäri ja terveydenhoitaja (sopivalla jatkokoulutuksella – kuten THL:n järjestämän Epidemiaselvityskurssin ja/tai kansainvälisen EPIET tai vastaavan koulutuksen), omaavalla henkilöllä voisi olla käyttöä asiantuntijatehtäviin liittyen tartuntatautien seurantaan ja torjuntaan sekä epidemiaselvityksiin.

ICT-osaajia voisi käyttää mm. THL:n rekistereiden ja tietoteknisten sovellusten ylläpitoon ja kehittämiseen sekä ICT-tukena muulle henkilökunnalle.

www.thl.fi

Hannu Kiviranta

12.3.2018

Alemman koulutustason omaavia henkilöitä voitaisiin käyttää monissa suorittavissa (esim. infrastruktuurin ylläpito tai vainajan käsittelyyn liittyvät tehtävät) ja hallinnollisissa tehtävissä sekä läheteinä.

- *Toisaalta mitkä tehtävät THL:ssä eivät soveltuisi siviilipalvelusvelvollisten poikkeusolojen aikaisiksi tehtäviksi?*

Terveyden ja hyvinvoinninlaitoksen vaativat asiantuntijatehtävät ja tehtävät joissa olisi pääsy arkaluontosiin tietoihin tai muuten turvallisuuden kannalta merkittäviin agensseihin (biologiset tai kemialliset) voisivat rajoittaa siviilipalvelusvelvollisten tehtäviä.

- *Miten THL:n valmiussuunnittelussa on nykyisin huomioitu siviilipalveluslain 65 §:ssä säädetty mahdollisuus käyttää siviilipalvelusvelvollisia liikekannallepanon aikaisissa poikkeusoloissa?*

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen valmiussuunnittelussa ei ole huomioitu mahdollisuutta käyttää siviilipalvelusvelvollisia liikekannallepanon aikaisissa poikkeusoloissa.

- *Paljonko THL:ssä on vuosittain siviilipalvelusvelvollisia suorittamassa siviilipalvelukseen ns. normaalioloissa kuuluvaa työpalvelua ja millaisissa tehtävissä velvolliset työskentelevät?*

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksella on vuosien 2011-2017 aikana ollut yhteensä 19 kpl siviilipalvelustaan suorittavaa henkilöä ja heidän työtehtävänsä ovat olleet: it-tuki ja ohjelmistosuunnittelu (11 kpl), kirjaamo (3 kpl), toimistoapulainen (2 kpl), postitus (1 kpl), puhelinkeskus (1 kpl) ja tutkimusassistentti (1 kpl). Vuosittaiset määrät ovat vaihdelleet 1-5 välillä.

- *Onko THL:ssä sellaisia tehtäviä, joissa näkisitte tarpeelliseksi/mahdolliseksi siviilipalvelusvelvollisten määrän lisäämisen myös normaalioloissa?*

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos katsoo, että siviilipalvelusvelvolliset voivat tehdä laitoksella samoja tehtäviä, kun mitä on edellä kuvattu heille poikkeusolojen mahdollisiksi tehtäviksi.

- *Mitä kehittämistarpeita THL:ssä nähdään koskien siviilipalvelusvelvollisten poikkeusolojen aikaisten tehtävien määrittelyä?*

Jotta eri hallinnonalat voisivat varautua ja mahdollisesti löytää sopivia siviilipalvelushenkilöitä eri tehtäviin, olisi jonkinlainen osaamisrekisteri hyödyllinen. Tällöin eri tahot voisivat etsiä oikean koulutuksen omaavan siviilipalvelusvelvollisen vaativaankin tehtävään. Pidemmälle ajateltuna voisi pohtia ennakoivaa siviilipalvelusvelvollisten sijoittamisjärjestelmää, jossa tietyn tyyppisen taustan/työkokemuksen/ammatin omaavat henkilöt varataan tietentyypisiin poikkeusolotehtäviin ja heille myös annetaan "kertausharjoitusta" näihin poikkeusolotehtäviin liittyen. Tällainen järjestely toimisi ainakin asiantuntijuutta vaativissa tehtävissä. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos tiedostaa huomattavan suunnittelu- ja ylläpitoresurssin tarpeen valtakunnallisella tasolla, jotta em. saataisiin toteutettua.

www.thl.fi

Hannu Kiviranta

12.3.2018

- *Millaisia valmiuksia siviilipalvelusvelvollisille annettavan koulutuksen tulisi näkemyksenne mukaan antaa velvollisille ja millaisia taitoja koulutuksella tulisi kehittää, jotta koulutus palvelisi oman alanne valmiussuunnittelua?*

THL katsoo, että siviilipalvelusvelvolliselle annettava koulutus ei itsessään ole kovin merkityksellistä vaan painopiste on velvollisen omassa koulutus- /osaamistaustassa sekä työkokemuksessa, jotka ratkaisevat mihin häntä voitaisiin käyttää THL:n kaltaisessa laitoksessa.

Kuitenkin, yleinen koulutus julkishallinnosta, sen toiminnasta ja julkisoikeudesta olisi varmaan hyödyksi mihin tahansa tehtävään valtionhallinnossa. Siviilipalvelusvelvolliselta odotetaan perusosaamisena normaaleja alaistaitoja, viestintäosaamista, oma-aloitteisuutta ja vastuunottoa. Nämä taidot ovat keskeisiä niin normaalioloissa kuin poikkeusoloissa velvollisten tehokkaan tehtävissään suoriutumisen näkökulmasta.

- *Nähdäänkö THL:ssä tarpeelliseksi, että siviilipalveluslaissa säädetään mahdollisuudesta käyttää siviilipalvelusvelvollisia oman alanne poikkeusolojen aikaisissa tehtävissä?*

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos katsoo tarpeelliseksi säätää lailla mahdollisuudesta käyttää siviilipalvelusvelvollisia poikkeusolojen aikaisissa tehtävissä.

Pääjohtaja

Juhani Eskola

Johtaja

Mika Salminen